

להגביל את ההפגנות: למען השפיות האזרחית והאחדות הלאומית

written by דוד מ' וינברג | 07.09.2025

המדינה ניצבת על סף תוהו ובוהו מוחלט. נדמה שכל קבוצת אינטרס מאמינה שזכותה לחסום כבישים ושדות תעופה, או לצור על בתיהם של אישי ציבור. כל כת ותת-פלג משוכנעים שהם מחזיקים באמת מוחלטת המעניקה להם רישיון להשבית את המדינה כל אימת שמתחשק להם [?] עד שיקבלו את מבוקשם. זאת, מבלי להתחשב באי-הנוחות שנגרמת לשאר האזרחים או בהתדרדרות המדאיגה שלנו לעבר מלחמת אזרחים.

זה חייב להיפסק. למחאה ולחופש הביטוי חייבים להיות גבולות.

למרבה הצער, איומים "להצית את המדינה" או להוביל ל"מלחמת אזרחים" הפכו לשפת קבע בתנועות מחאה שונות [?] בין אם בקרב "הלוחמים" להשבת החטופים, ובין אם אצל "הקמב"צים" החרדיים נגד גיוס. המחאות עצמן הופכות לאלימות יותר מיום ליום.

פעילים למען החטופים מציתים צמיגים באמצע נתיבי תנועה ראשיים, ומעונות ראש הממשלה בשתי הערים הותקפו. רמקולים צורחים האשמות על "פשעי מלחמה" ואיומים מפורשים על ביטחון אישי [?] והכול מול בתי שרים, בשש בבוקר, באחת עשרה בלילה ובכל שעה בלתי סבירה אחרת. אפילו מחאות מול בתי כנסת או בתוכם אינן טאבו עוד.

ה"קפלניסטים" אף החלו לרדוף ממש אחר אישי ממשל ובני משפחותיהם [?] לצוד אותם ברחובות, להפגין מול בתי הספר של ילדיהם. הסיסמה הקיצונית החדשה מדברת על יצירת "טבעת אש" סביב כל שר או אלוף המעורב ב"פשעים" בקשר להמשך הלחימה בעזה ול"נטישת" החטופים.

זעם חרדי על כישלון הממשלה לחוקק חוק פטור מגיוס המוני לבחורי ישיבות (וזעם על מעצר עריקים בודדים וסירוב להעניק תקציבים למשתמטים) הביא להפגנות ענק החוסמות כניסות לערים מרכזיות [?] ירושלים, תל אביב, אשדוד.

החוצפה החרדית מגיעה עד לחסימת נתב"ג. "אף אחד לא יטוס אם אנחנו לא נוכל לטוס", הם מאיימים [?] בהתייחס לאפשרות שמשתמטים מגיוס יעוכבו בדרכם לאומן.

גרוע מכך, הדרישה להיתר משטרה לפני הפגנה כמעט נעלמה. המשטרה "אינה רשאית" לעצור מפרי חוק, שהרי אז תואשם ב"דיקטטורה" ותצמח סיבה לעוד הפגנות.

הגישה הנכונה במדינה דמוקרטית היא תיאום עם המשטרה § לא מרד נגדה. חובתם של ראשי מערכת ביטחון הפנים לשמור על זכות המחאה, אך גם להבטיח את זכויות שאר האזרחים לנהל חיים סבירים ללא שיבושים מסוכנים.

כמובן זה מחייב יישום שוויוני ואחיד של החוק על כל מגזר ובכל הקשת הפוליטית.

די לדמיין מה היה קורה אילו "נוער הגבעות" או בריונים חרדים היו עולים על גג הספרייה הלאומית בירושלים או משליכים בקבוק תבערה ליד בית ראש הממשלה. דברים כאלה אכן התרחשו השבוע. אך מאחר שהמבצעים הם מפגיני שמאל, אל תצפו למעצרי אמת או לכתבי אישום. היועצת המשפטית לממשלה לא תאפשר זאת.

אני זוכר היטב את ימי הגירוש מגוש קטיף, 2005: נערות דתיות בנות 16 שניסו להגיע להפגנה נעצרו, נכלאו שבועות בלי קשר עם העולם, והוגשו נגדן כתבי אישום כבדים.

למען השפיות האזרחית ומינימום של אחדות לאומית, אני תומך בתוכנית השר לביטחון לאומי איתמר בן-גביר להגביל את יכולת המפגינים לחסום צירי תנועה ראשיים, לצור על בתי מגורים, לפגוע בבתי כנסת וכדומה. התוכנית כוללת איסור על הפגנות בכבישים מהירים, בגישה לנתב"ג, בדרכי גישה לבתי חולים ובנתיבי חירום.

התוכנית לא תפגע בהפגנות ההמוניות בקפלן בתל אביב § כל עוד הן מתואמות עם המשטרה (ולרוב הן אכן מתואמות, אם כי פלג קיצוני כמעט תמיד יורד לחסום את נתיבי איילון).

נוסח המדיניות החדש מדגיש: "הזכות להפגין איננה זכות מוחלטת, אלא יחסית § ואינה יכולה לבוא על חשבון חיי אדם וביטחון הציבור."

אני תומך גם בהצעת החוק של ח"כ אופיר כץ להטיל קנסות כבדים על מפרי סדר § בין אם הם "קפלניסטים" או "ברסלבים", מתנחלים או מבקשי מקלט, ימין קיצוני או שמאל רדיקלי. ההצעה קובעת קנס של 14,400 ש"ח על חסימת צירי תנועה מרכזיים, 29,200 ש"ח על הצתת צמיגים או הצבת מכשולים מסוכנים, ועוד 22,000 ש"ח על עבירה חוזרת.

ואני בספק אם גם הסכומים האלו מספיק גבוהים.

הנקודה המהותית איננה רק "ביטחון הציבור" או "שמירה על הסדר". אינני מבקש לחמש ממשלה שנויה במחלוקת § זו או אחרת § בכלים לדיכוי מחאה. אינני מתעלם ממצוקת משפחות החטופים, או, לחלופין, מהזעם החרדי.

אבל עלינו לרסן את התשוקות שלנו כדי לאפשר שיח אזרחי תקין; לשוב ולכבד את דאגותיהם וצורכיהם של האחרים (כן, גם נסיעה בכביש פנוי היא צורך בסיסי); ולהציב מעקות שימנעו

מאיתנו להתדרדר מהכביש אל התהום. השפיות האזרחית והמינימום של האחדות הלאומית מחייבים זאת.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 07.09.2025.